

Prihodnost v slovenskem jeziku in kulturi

50. seminar slovenskega jezika, literature in kulture se je začel včeraj v Ljubljani in bo trajal do 11. julija

MELITA FORSTNERIČ HAJNŠEK

Center za slovenščino kot drugi/tuji jezik, ki deluje v okviru oddelka za slovenistiko Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, prireja jubilejni, 50. seminar slovenskega jezika, literature in kulture (SSJLK). Začel se je včeraj, trajal pa bo do 11. julija.

Seminar tradicionalno vsako leto poleti na Filozofski fakulteti združi množico udeležencev z vseh koncev sveta v skupnem prizadevanju pridobiti čim več znanja o slovenskem jeziku, literaturi in kulturi ter spoznati in občutiti slovensko aktualno življenje in dogajanje. Letos se ga udeležuje 114 udeležencev iz 26 držav – študentov in univerzitetnih profesorjev slovenščine, slavistov ter drugih znanstvenih delavcev, prevajalcev, kulturnih delavcev iz slovenskega zamejstva ...

Danes, 1. julija, bodo ob 19. uri seminar slovesno odprli na Ljubljanskem gradu. O svojih spominih na seminar bosta na slavnostni akademiji spregovorila dr. **Martina Orožen**, štirikratna predsednica, dolgoletna predavateljica, lektorica in prva tajnica seminarja, ter akademik dr. **Matjaž Kmecl**, dvakratni predsednik seminarja ter dolgoletni predavatelj in vodnik literarnozgodovinskih ogledov Ljubljane za seminariste.

Seminaristi štipendisti

Strokovni del programa seminarja sestavljajo lektorske vaje, konverzacijski tečaji, vaje iz fonetike, posebni izbirni tečaji in predavanja uglednih strokovnjakov s področja slovenskega jezikoslovja, literature ter humanističnih in drugih ved.

V okviru dvodnevne mednarodne konference Prihodnost slovenščine in slovenistik po svetu, ki se bo začela danes popoldne, bo svoje prispevke predstavilo 15 nekdanjih udeležencev seminarja iz enajstih držav (Avstrije, Francije, Hrvaške, Italije, Madžarske, Makedonije, Poljske, Rusije, Srbije, Ukrajine in ZDA), ki se pri svojem delu na univerzah ter drugih institucijah po svetu posvečajo slovenščini. Konferenco bodo zaključili z okroglo mizo, na kateri bodo o slovenski jezikovni prihodnosti razmišljali vodja izpitnega centra v Centru za slovenščino kot drugi/tuji jezik dr. **Ina Ferbežar** (FF UL), jezikoslovec dr. **Simon Krek** (Institut Jožef Stefan), profesorica slovenistka na Filozofski fakulteti v Zagrebu dr. **Anita Peti-Stantič** ter slovenski pesnik, pisatelj, dramatik, igralec in prevajalec **Andrej Rozman Roza**. Pogovor bo vodil jezikoslovec in predstojnik Centra za slovenščino kot drugi/tuji jezik dr. **Marko Stabej**.

Udeleženci seminarja so v Slovenijo prišli večinoma s pomočjo štipendij, ki jih tujim državam podeljuje Republika Slovenija v okviru meddržavnih pogodb in sporazumov ter slovenskih zamejskih organizacij.

Seminar kot revolucionarno dejanje

Predsednik 50. seminarja slovenskega jezika, literature in kulture dr. **Hotimir Tivadar** pravi, da "slovenski prostor danes, ko svet (še posebno skozi oči medijev, ki ustvarjajo razpoloženje v javnosti) pretresajo razne katastrofe in 'največja gospodarska kriza vseh časov', v veliki meri postaja črnogled in zaskrbljen za prihodnost. Vsako leto na začetku poletja pride v Ljubljano na seminar stotina znanstvenikov in raziskovalcev, soustvarjalcev slovenskega jezika, literature in kulture. Večina teh 'tujcev', ki po dveh tednih postanejo 'domaćini', že od prvega dne seminarja z optimizmom zre v prihodnost slovenskega jezika. Po pol stoletja je še mladostno optimističen, kljub korakanju v 'finančno nezagotovljen' svet, kot je zapisal ob 40. seminarju akademik **Jože Toporišič**. Slovenski jezik se na seminarjih razvija v ustih znanstvenikov, raziskovalcev, študentov slovenskega jezika, ki prihajajo iz bratskih slovanskih dežel, prijateljskih sosednjih držav, pa tudi daljnih dežel (od Tokia in Pekinga na vzhodu do Nottinghama in Clevelanda ter Buenos Airesa na zahodu).

Tema letošnjega seminarja ne bo samo gledanje v prihodnost, ampak resen razmislek o aktualni znanstveni problematiki v slovenskem jezikovnem, literarnem, kulturnem in širšem družbenem svetu. Slovenija je namreč že povsem vpeta v svetovno dogajanje, česar pred desetletji, ko je bil seminar resnično revolucionarno dejanje v takratnem slovenističnem svetu, verjetno niso slutili."

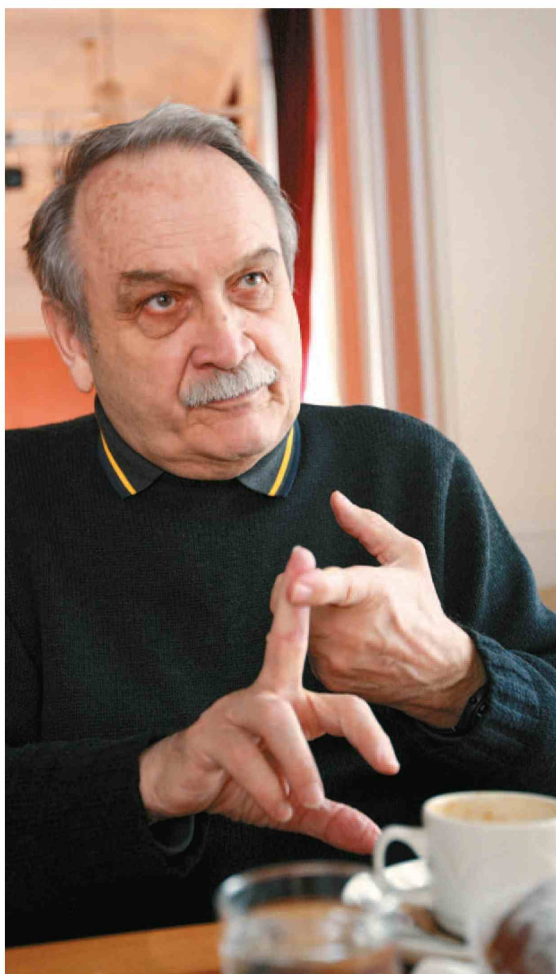
114

udeležencev
iz 26 držav letos
na 50. SSJLK

Od poletne šole do nacionalne institucije

Vse se je začelo na oktobrski seji oddelka za slovanske jezike in književnosti leta 1964 in uresničilo poleti 1965 v Ljubljani, na Filozofski fakulteti. Takrat so ljubljanski slavisti upali stopiti na novo pot vključevanja slovenistike v mednarodni prostor. Prvi predsednik seminarja je bil dr. Tine Logar, dialektolog. Kot je zapisal v svojem prispevku ob jubileju akademik **Matjaž Kmecl**, dvakratni predsednik SSJLK, so pred prvim seminarjem "imeli Slovenci pravico do nekaj predavanj in lektoratov v repertoarju vsakoletne jugoslovanske poletne slavistične šole. Zamisel, da bi se osamosvojili, je prišla bolj ali manj sama od sebe, morda na valu prvih, zgodnjih nacionalizacij v nekdanji Jugoslaviji. Mislili smo si: če že imajo takšno poletno šolo vsi drugi, tudi manjši od nas (takih res ni bilo veliko, morda Lužiški Srbi), jo bomo pač imeli tudi mi. Oblast nas je pri priči poučila, da je ideja sicer hvalevredna, da pa ni denarja. Potem so nam ga nekaj vseeno dali. Sestavili smo organizacijski odbor in začeli iskati morebitne udeležence; mislim, da smo jih končno po različnih znanstvih in z osebnimi vabili nabrali kakšnih 16 ali 17, v glavnem iz slovanskega sveta. Prečesali smo Ljubljano po dolgem in počez, da smo zanje našli najcenejša prenočišča, ki bi jih naš proračun še prenesel - nekako smo se pri tem pač čutili vsaj soodgovorne za čast svoje domovine, 'najbolj razvite jugoslovanske republike'; naj se je ta do nas obnašala kot najbolj 'bleda in škrofulozna mati'."

V nekaj letih se je seminar iz skromnih in dobesedno revnih razmer prijel in postal nekakšna nacionalna institucija, ki je našla svoj prostor v meddržavnih sporazumih in zavezah glede študijskih in podobnih izmenjav.

Dr. Matjaž Kmecl: "Zamisel, da bi se osamosvojili, je prišla bolj ali manj sama od sebe, morda na valu prvih, zgodnjih nacionalizacij v nekdanji Jugoslaviji."

(Robert Balen)